

LAHKO BRANJE

PESMI FRANCETA PREŠERNA

KNJIGA 1

O življenju Franceta Prešerna
O Vrba, srečna draga vas domača

LAHKO BRANJE:
PESMI FRANCETA PREŠERNA

KNJIGA 1
O življenju Franceta Prešerna
O Vrba, srečna draga vas domača

Lahko branje: Pesmi Franceta Prešerna
Knjiga 1: O življenju Franceta Prešerna in
O Vrba, srečna draga vas domača

Urednica:

Živa Jakšič Ivačič

Avtorice priredb:

Živa Jakšič Ivačič, Nika Bedek in Nina Fricelj

Testni bralci Dnevnega centra Zveze Sožitje:

Blaž Kern, Maruša Lukančič, Danica Pirnat,
Brigita Nagode, Maruša Peček, Samira Varmaz,
Alenka Lapajne, Andreja Gliha, Aljaž Bohinc Hušič,
Darko Pejić, Andrej Tehovnik

Strokovna podpora testnim bralcem:

Vlasta Stupar in Boris Blaznik

Jezikovni pregled:

Nika Bedek

Ilustrator:

Žan Rode

Oblikovanje:

Oblikovalski studio 76, Marko Bradica s. p.

Izdala in založila:

Zveza Sožitje – Zveza društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije

Za založnika:

Mateja De Reya

Elektronska izdaja.

Publikacija je dostopna na:

<https://www.zveza-sozitie.si/lahko-branje.3.html>

Ljubljana, 2023

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in
univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 157534211

ISBN 978-961-6828-22-2 (PDF)

Dragi bralci!

Pesmi v knjigi je napisal France Prešeren.
France Prešeren je napisal veliko pesmi.
V knjigah 1, 2 in 3 je samo nekaj njegovih pesmi.
France Prešeren je največji slovenski pesnik.
Največji pesnik je zato,
ker je pisal zelo dobre pesmi v slovenskem jeziku.

Nekatere pesmi Franceta Prešerna smo napisali v
lahkem branju.

To pomeni, da so pesmi napisane tako,
da jih lažje preberemo in razumemo.

Nekatere pesmi smo tudi razložili.

Pesmi Franceta Prešerna so pomembni del
slovenske kulture.

Kultura so umetnost, navade, običaji ...

Kultura je za vse ljudi zelo pomembna.

Pomembno je, da lahko vsi preberemo in razumemo,
o čem je pisal France Prešeren.

Vabljeni k branju!

Živa Jakšič Ivačič, urednica knjige

Pesmi v knjigah

France Prešeren je napisal veliko pesmi.
V knjigah je pet pesmi Franceta Prešerna.

V knjigi 1 sta:

- Opis življenja Franceta Prešerna,
- **O Vrba, srečna draga vas domača.**

V knjigi 2 sta:

- **Povodni mož,**
- **Nezakonska mati.**

V knjigi 3 sta:

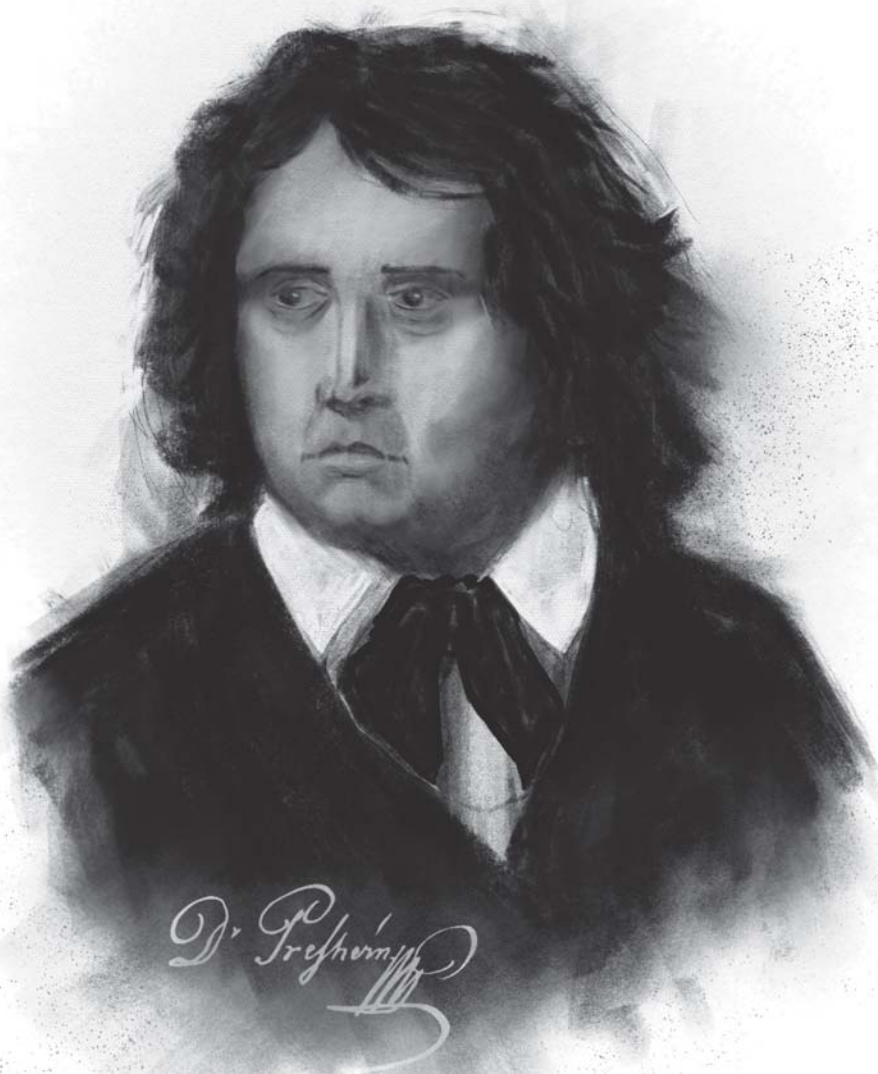
- **Apel in čevljar,**
- **Slovo od mladosti.**

Na koncu vsake knjige so pesmi Franceta Prešerna napisane v originalni obliki.

To pomeni, da so napisane tako,
kot jih je napisal France Prešeren.

O življenju Franceta Prešerna

France Prešeren je zelo pomemben slovenski pesnik.
Ko je živel, ni bil tako pomemben.
Postal je slaven šele po svoji smrti.

Na ilustraciji je France Prešeren.

Rojstvo in družina

France se je rodil 3. decembra leta 1800.

To je več kot 200 let nazaj.

Rodil se je v vasi z imenom Vrba.

Vas Vrba se nahaja v občini Žirovnica na Gorenjskem.

Francetovi starši so bili kmeti.

Njegovi mami je bilo ime Mina.

Njegovemu očetu je bilo ime Šimen.

France je imel dve starejši sestri.

Na ilustraciji je hiša,
v kateri se je rodil France Prešeren.
Hiša stoji v vasi Vrba.

Šolanje

France je bil priden in pameten fant.
Ko je bil star 8 let, so ga starši poslali živet k stricu.
Francetov stric je bil duhovnik.
Duhovnik v cerkvi vodi verske obrede.
V času, ko je živel France Prešeren,
so bili duhovniki zelo spoštovani.
Duhovniki so lahko hodili v šolo.
Duhovniki so imeli veliko znanja.
Duhovniki so lahko bili tudi učitelji.
Francetov stric je bil učitelj in duhovnik.
Francetov stric je učil Franceta Prešerna.
Francetova mama si je želela,
da bi France postal duhovnik.
Duhovniki so živeli boljše življenje kot kmeti.

Ko je bil France star 10 let, je šel v osnovno šolo.
V osnovno šolo je hodil v Ribnici.
Ribnica je mesto na Dolenjskem.

France je nato odšel v Ljubljano in kmalu ugotovil,
da si ne želi postati duhovnik.

France je želel študirati na fakulteti.

France se je vpisal na fakulteto na Dunaju.

Dunaj je mesto v Avstriji.

Avstrija je naša sosednja država.

France je najprej študiral filozofijo.

Potem je France študiral še pravo,

saj si je želel postati pravnik.

Pravniki so na primer sodniki ali odvetniki.

Pisanje pesmi

Ko je France študiral na Dunaju, je začel pisati pesmi. Napisal je pesem Povodni mož.

Pesmi, ki jih je France napisal, je pokazal Jerneju Kopitarju. Jernej Kopitar je bil cenzor. Cenzor je oseba, ki pregleduje različna besedila. Cenzor se odloča, ali lahko besedilo preberejo tudi ostali ljudje. Jerneju Kopitarju Francetove pesmi niso bile všeč. France je bil žalosten in razočaran. France je kar nekaj svojih pesmi uničil. France je mislil, da njegove pesmi niso dobro napisane. Svojo prvo pesem je France objavil, ko je bil star 27 let. To je bila pesem z naslovom Dekletam. Pesem je France objavil v časopisu Ilirski list. Ko je pesem objavljena, jo lahko preberejo tudi drugi.

Na ilustraciji je povodni mož, ki pleše z Urško.

Iskanje službe in ljubezen

France je uspešno zaključil študij in postal doktor prava.

To pomeni, da je postal pravnik.

France je začel iskati službo.

Službo je France našel v Ljubljani.

V Ljubljani se je France družil z drugimi pesniki in umetniki.

Francetova mama si je želela, da bi imel France dovolj denarja.

Želela si je,

da bi se poročil z žensko iz bogate družine.

Tako bi France imel lepo življenje.

France se ni želel poročiti z dekleti, ki jih je predlagala Francetova mama.

France ni imel veliko sreče v ljubezni.

Zato je bil France pogosto žalosten.

Pisal je tudi pesmi o svoji žalosti in o neizpolnjeni ljubezni.

Prijateljstvo in slovenščina

Ko je bil France star 30 let,
je v Ljubljani spoznal Matija Čopa.
Matija Čop je bil jezikoslovec.
Jezikoslovec je oseba, ki je strokovnjak za jezike,
ki jih govorimo.
Matija in France sta postala dobra prijatelja.
Matija in France sta si želela,
da bi se slovenski jezik razvijal.
To pomeni, da bi Slovenci govorili in
pisali v slovenskem jeziku.
Ljudje so takrat raje govorili nemško.
France Prešeren je hotel pokazati,
da je slovenščina pomembna.
Zato je France pisal v slovenščini.
Francetove pesmi v slovenščini so bile zelo dobre.

Žalostna ljubezen in smrt prijatelja

Ko je bil France star 33 let, se je zaljubil v Julijo Primic.

Julija je bila gospodična iz bogate družine.

France je o Juliji pisal sonete.

Soneti so dolge pesmi.

Sonete je France objavil v časopisu Ilirski list.

Sonete je poimenoval Sonetni venec.

Julija ni bila zaljubljena v Franceta.

France se je močno trudil, da bi ga Julija imela rada.

France je zamenjal službo, da bi zaslužil več denarja.

France je upal, da ga bo Julija potem imela bolj rada.

Francetov načrt ni uspel.

Julija se je zaljubila v drugega moškega.

France je bil zaradi tega zelo žalosten.

Kmalu za tem je umrl Francetov

najboljši prijatelj Matija Čop.

Matija se je po nesreči utopil v reki Savi.

France je bil dolgo časa zelo žalosten.

Pisal je žalostne pesmi.

Službe ni dobro opravljal.

France je pil veliko alkohola.

Nova ljubezen

Ko je bil France star 36 let, je spoznal Ano Jelovšek.

Ana je bila stara 13 let.

Ana in France sta se zaljubila.

Živela sta skupaj, a se nista poročila.

France in Ana sta imela tri otroke.

Ker France in Ana nista bila poročena,
so bili njuni otroci nezakonski.

Ana je dala vse njune otroke v rejo.

To pomeni, da je za otroke skrbel nekdo drug.

France je bil razočaran in žalosten.

France je mislil, da Ana ni prava ženska zanj.

France je veliko hodil po gostilnah.

France je pil vedno več alkohola.

France je napisal pesem, ki govori o Ani.

Naslov pesmi je Nezakonska mati.

Na ilustraciji je žalostna mati s svojim otrokom.
Ilustracija je iz knjige 2: pesem Nezakonska mati.

Pesniška zbirka Poezije

Ko je bil France star 47 let,
je izdal zbirko pesmi z naslovom Poezije.
To je bil za Franceta velik uspeh.
Zbirka pesmi je bila bralcem všeč.

France se je trudil, da bi postal odvetnik.
Službo odvetnika je dobil v Kranju.
Kranj je mesto na Gorenjskem.

Bolezen in smrt

Svoja zadnja leta je France Prešeren preživel v Kranju.

France je zbolel in nehal pisati pesmi.

Imel je hudo bolezen, ki se imenuje ciroza jeter.

Jetra so pomemben organ v našem telesu.

France je verjetno zbolel zato,

ker je popil preveč alkohola.

France je umrl brez denarja.

Svojim otrokom France ni zapustil ničesar.

To pomeni, da po njegovi smrti niso ničesar dobili.

France je umrl 8. februarja leta 1849.

Ko je umrl, je bil France star 48 let.

France Prešeren je pokopan v Kranju.

O Vrba, srečna draga vas domača

Uvod v pesem

O Vrba, srečna draga vas domača je prva pesem v Sonetju nesreče.

Sonetje nesreče je zbirka šestih napisanih pesmi.

Pesmi so napisane na takšen način,
da jim pravimo soneti.

Soneti so pesmi,
ki imajo točno določeno število verzov.

Verzi so vrstice v pesmi.

Pesem je Prešeren napisal, ko je živel v Celovcu.

Celovec je mesto v Avstriji.

Ko je Prešeren napisal to pesem, je bil zelo žalosten.
Imel je domotožje.

Domotožje je občutek, ko močno pogrešaš svoj dom.

Pesem je bila objavljena v
reviji Kranjska čbelca leta 1846.

To je zelo dolgo nazaj.

Kranjska čbelca je bila revija slovenskih pesnikov.

Začetek pesmi

Vrba je moja domača vas.

V Vrbi sem srečen in zelo jo imam rad.

V Vrbi stoji hiša mojega očeta.

Odšel sem iz domače vasi.

Želel sem se naučiti novih stvari.

Bilo je drugače, kot sem si predstavljal.

Bil sem prevaran.

Če bi ostal doma, ne bi spoznal, da se lahko vse,
kar sem dobrega pričakoval, spremeni v slabo.

Verjel bi v tisto, kar zmorem in znam.

Ne bi bil tako zelo razburjen in žalosten.

Če bi ostal doma, bi gotovo našel ženo.
Moja žena bi mi bila zvesta.
Moja žena bi pridno delala.
Te njene lastnosti so večje od vsakega bogastva.

Če bi ostal doma, bi bilo moje življenje mirno.
Blizu moje rojstne hiše stoji Cerkev svetega Marka.
Sveti Marko bi moj dom varoval pred ognjem.
Sveti Marko bi mojo pšenico varoval pred točo.

Konec pesmi

Na ilustraciji je hiša,
v kateri se je rodil France Prešeren.
Hiša stoji v vasi Vrba.

Razlaga pesmi

France Prešeren opisuje svojo domačo vas.
Prešernova domača vas se imenuje Vrba.
Vrbo je imel zelo rad.
Hiša Prešernovega očeta je
bila Prešernova rojstna hiša.
To pomeni, da se je Prešeren v tej hiši rodil.
Prešeren si je želel oditi iz domače vasi.
Želel si je naučiti novih stvari.
Mislil je, da je v drugih deželah še lepše.
Prešeren se je naučil veliko novega.
Dosegel je, kar si je želel.
A hkrati je bil Prešeren zelo žalosten.
Prešeren je bil žalosten zato,
ker je pogrešal svojo domačo vas.
Prešeren je bil prepričan, da je Vrba čudovita vas.
Prešeren je bil prepričan, da je Vrba tako lepa,
kot naj bi bila lepa nebesa.

Prešeren je mislil, da bo v drugih deželah bolj srečen.
Prešeren je mislil, da bo bolje živel.
Zmotil se je.
V drugih deželah ni bil bolj srečen.
Ko je bil stran od doma, je bil žalosten.
Počutil se je slabo.
O sebi je mislil slabe stvari.
Sam pri sebi je bil vesel, žalosten, razočaran.
Ta njegova čustva so divjala kot vihar.

Prešeren je bil velikokrat zaljubljen.
Prepričan je bil, da bi doma našel ženo.
Prepričan je bil, da bi mu bila njegova žena zvesta.
Prepričan je bil, da bi bila njegova žena delavna.
Ko se je ženska poročila, so ji starši dali doto.
Dota je denar ali stvari.
Dota je na primer hiša, njiva ali pohištvo.
Če je imela ženska veliko doto, je pomenilo,
da je imela veliko denarja ali stvari.

Prešeren si ni želel ženske z veliko doto.

Želel si je zvesto in delavno ženo.

Prešeren je mislil, da je zvesta in
delavna žena več vredna kot velika dota.

Prešeren je želel, da bi doma živel mirno življenje.

Pred nesrečami bi ga varoval svetnik Marko.

Svetnik Marko je svetnik v krščanski veri.

Originalna oblika pesmi

O Vrba, srečna draga vas domača

V knjigo smo dodali tudi pesem

O Vrba, srečna draga vas domača,

kot jo je napisal France Prešeren.

O Vrba! srečna, draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta;
de b' uka žeja me iz tvojga svéta
speljala ne bila, goljfiva kača!
Ne vedel bi, kako se v strup prebrača
vse, kar srce si sladkega obeta;
mi ne bila bi vera v sebe vzeta,
ne bil viharjov nótranjih b' igrača!
Zvestó srce in delavno ročico
za doto, ki je nima milijonarka,
bi bil dobil z izvoljeno devico;
mi mirno plavala bi moja barka,
pred ognjam dom, pred točo mi pšenico
bi bližnji sosed vároval - svet' Marka.

Pesem smo dobili na
spletni strani www.preseren.net.

ZVEZA
SOŽITJE

LAHKO BRANJE

PESMI FRANCETA PREŠERNA

KNJIGA 1

O življenju Franceta Prešerna
O Vrba, srečna draga vas domača

PESMI FRANCETA PREŠERNA

KNJIGA 2

Povodni mož
Nezakonska mati

PESMI FRANCETA PREŠERNA

KNJIGA 3

Apel in čevljar
Slovo od mladosti

ZVEZA
SOŽITJE